

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДО «ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НАПРЯМІВ ПІДГОТОВКИ «МЕДИЦИНА» І «ФАРМАЦІЯ»
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ

**XV Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

**(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)**

*17–18 травня 2018 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2018

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.) / Терноп. держ. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – 540 с.

системи інформації; обговорення проблеми; проведення аналізу існуючих точок зору; розкриття змісту проблеми шляхом організації пошуку її рішення, вивчення положень і процесів, проведення розрахунків, визначення тенденцій, надання висновків; оцінку лектором роботи студентів щодо розв'язання проблеми та ступеня її вирішення.

Дана тема базується на знаннях студентів, отриманих у курсі «Медична хімія» щодо енергетичних взаємовідносин між організмом людини та оточуючим середовищем. Тому на лекції, що передує запланованій інтерактивній, лектором має бути поставлена проблема компартменталізації екзергонічних та ендергонічних реакцій в клітинах. Студентам надається система інформації. Необхідно також надати завдання студентам щодо вирішення проблеми:

- порівняти процеси окиснення *in vitro* з біологічним окисненням;
- показати джерела енергії та шляхи використання енергії в організмі людини;
- з'ясувати способи перетворення і нагромадження енергії в організмі людини;
- надати характеристику ферментів біологічного окиснення;
- з'ясувати механізм поєднання перенесення електронів і окиснювального фосфорилування;
- пояснити основні постулати хеміосмотичної теорії Мітчелла.

Звісно, що поступове вирішення поставленої проблеми відбувається протягом лекції через розв'язання наданих студентам завдань. Лектор має чіткий план викладення інформації. Він розпочинає лекцію з актуальності даної теми і в необхідний момент дає слово студентам, які мають бажання висвітлити їхні варіанти вирішення завдань. Створюється діалог, дискусія. Протягом лекції відбувається аналіз існуючих традиційних та сучасних точок зору, розкривається зміст проблеми шляхом організації пошуку її рішення.

Дана тема має інтеграцію з попередніми темами лекцій, а саме «Біохімія ферментів» та «Жиро- та водорозчинні вітаміни», тому студенти вже мають необхідну інформацію для самостійного пошуку та розв'язання наданих завдань. Питання інгібування та розв'язання окисного фосфорилування пояснює лектор. В кінці лекції лектор узагальнює всю інформацію і робить висновок щодо загальних шляхів обміну енергії та речовин в організмі людини.

Висновки. Впровадження інтерактивних лекцій при вивченні біологічної хімії – це один з методичних прийомів викладання, які характеризуються підвищеним ступенем мотивації і емоційності, прямим і зворотним зв'язком студентів з викладачем, високою активністю розумової і навчальної діяльності. Найголовніші проблеми, які вирішуються під час такого навчання: виявлення творчих можливостей кожного студента, здатність висувати неординарні та нестандартні ідеї, самостійне обґрунтування висновків, що сприяє формуванню навичок та вмій студентів, які будуть ними використані в подальшій професійній діяльності.

Література

1. Балабанов В. Методика преподавания экономических дисциплин. Основы лекторского мастерства / В. Балабанов. – М., 2006. – 278 с.
2. Головки Л. Активізація самостійної роботи студента під час лекційних занять / Л. Головки // Освіта і управління. – 2004. – Т.5. – №1. – С.5.
3. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – С.57–75, С.116–118.
4. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. / [За ред. С.У.Пехота]. – К.: А.С.К., 2007. – 179 с.
5. Ротова Т.А. Сучасне методичне забезпечення: погляд викладача / Т.О.Ротова // Сучасні освітні технології у вищій школі: Матеріали міжнар. наук.-метод. конф. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – С.25–28.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ЖУРНАЛУ В ЩОДЕННОМУ КОНТРОЛІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Нескоромна Н. В., Кожухаренко Т. І., Колесниченко О. А., Матюшенко П. М.

Одеський національний медичний університет

На сучасному етапі розвитку інформатизації освіти доцільним стало введення в навчальний процес електронного журналу[1]. Базуючись на досвіді застосування електронного журналу на кафедрі анатомії людини ОНМедУ можна говорити про певні переваги та недоліки.

Дана система створена для оперативного контролю успішності і відвідування занять. Викладач, який вирішує завдання об'єктивної оцінки навчальних досягнень студента, враховує результати комп'ютерного тестування, які відображаються в електронному журналі. Також можна побачити, скільки разів студент заходив у систему тестування, та які результати отримав при підготовці до тієї чи іншої теми. Журнал дає можливість викладачам і студентам практично безперервно відстежувати персональну та групову динаміку успішності і відвідувань. Відпрацьовані пропуски або незадовільні оцінки виділені іншим кольором, що робить журнал більш наочним. Якщо студент отримав оцінку, яку внесли до електронного журналу, то

виправити її може тільки викладач, зберігається історія виправлень, інформація хто, коли і на якій підставі це зробив. Електронний журнал виконує і виховну функцію, оскільки батьки можуть зайти на сторінку своєї дитини і контролювати успішність з усіх предметів. Разом з цим зберігається конфіденційність.

У системі електронного журналу moodle ОНМедУ реалізовані технології особистих кабінетів з різними функціями, які залежать від прав доступу і тієї ролі, яку виконує користувач (педагог, студент, адміністрація ВНЗ).

Враховуючи факт використання електронного журналу для організації практичної роботи викладача в рамках кредитно-трансферної системи викладання можна говорити про наступні переваги: експлуатаційна простота (простота в заповненні, оформленні, редагуванні, а також автоматичний підрахунок середнього балу успішності студента, підрахунок середнього балу успішності всіх студентів з певної теми, підрахунок відсотка опитаних студентів за

кожне заняття, зв'язки з результатами комп'ютерного тестування, створення щомісячних електронних звітів), доступність (доступ до електронного журналу з будь-якого комп'ютера, смартфона підключеного до інтернету), висока надійність (не було випадків втрати інформації), ефективність (реалізація вимог викладачем з обліку, розрахунку і публічних даних успішності студентів на сайті університету, адміністрація ВНЗ може бачити повну картину успішності по групам та предметам).

В контексті переваг є певний недолік. Платформа, на якій створений електронний журнал, обтяжена зайвими елементами інтерфейсу, що сповільнюють його роботу.

ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСІВ ЗА ВИБОРОМ ХІРУРГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Никоненко А. О., Губка В. О., Головка М. Г., Вільданов С. Р., Перцов І. В., Подлужний О. О., Вільховой С. О.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. На сьогоднішній день виражена тенденція до розвитку вузькоспеціалізованих напрямків практично всіх галузей медицини. За таких обставин особливо актуальним є створення курсів за вибором з вивченням цих галузевих напрямків. В свою чергу, постає проблема організації таких курсів, враховуючи що граничні норми навчального навантаження на одну викладацьку ставку мають складати не більше 600 годин [1]. Це можливо лише за умови зменшення кількості аудиторних годин та збільшення об'єму самостійної роботи студентів. За сучасними вимогами кредитно-модульної системи освіти, учбовий процес у вищому навчальному закладі складається з лекцій, практичних занять та самостійної позааудиторної роботи студентів, яка є його невід'ємною складовою. Самостійна робота студентів є спланованою, пізнавальною, організаційно і методично спрямованою діяльністю, яка здійснюється індивідуально без допомоги викладача [2].

Сучасна освіта взагалі, та самоосвіта зокрема, неможливі без застосування INTERNET-мережі. Отже, нагальною є потреба перебудов у системі освіти з точки зору навчально-методичного забезпечення: формування активних серверів дистанційного навчання, електронної системи обліку та контролю освітнього процесу [3].

Основна частина. Для ефективної самостійної роботи студенти мають бути зацікавлені в ній. Серед переліку створених курсів за вибором студент самостійно обирає той, що складає для нього найбільший інтерес. Це мотивує до навчання, оскільки майбутній фахівець обирає ту дисципліну, якою цікавиться та хоче опанувати.

На кафедрі госпітальної хірургії створено онлайн-курси на базі платформи edX ЗДМУ. Цикл за вибором «Судина хірургія» для студентів V курсу включає 5 інформаційних онлайн-блоків: синдром ішемії кінцівок, хронічна венозна недостатність, венозний тромбоемболізм, хірургічна профілактика порушень мозкового кровообігу. Цикл за вибором «Основи трансплантології» для студентів VI курсу складається з 5 інформаційних онлайн-блоків (загальні питання трансплантології, трансплантація нирки та підшлункової залози, трансплантація печінки та кишечника, трансплантація серця та легенів, клітинна трансплантація) та практичних занять на базі клініки. Онлайн-курси включають учбові матеріали структуровані за темами (у текстовому форматі, фото, 3D анімаційні та відеоматеріали), які

Таким чином, електронний журнал є сучасним інструментом організації ефективної практичної роботи викладача в умовах інформатизації навчального процесу.

Література

1.- Кільченко, А.В. (2016) Аналіз електронних систем відкритого доступу для підтримки педагогічних досліджень Іп: Звітна науков-практична конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, м. Київ, Україна, стор. 1-9.

оформлені на українській та англійській мові для вітчизняних та іноземних англомовних студентів відповідно. В кінці курсу студенти проходять онлайн-тестування, результати якого підраховуються автоматично та відображаються в сертифікаті закінчення курсу. Це дає можливість викладачу зосередитися на реалізації та контролі практичних навиків студентів. Впровадження комп'ютерних технологій у вивчення та контроль теоретичної частини з одного боку, надає можливість гнучкого графіку індивідуального опанування матеріалу, з іншої – дисциплінує та стимулює самосвідомість.

Безумовно, клінічні курси мають нести практичне навантаження. На базі клініки студенти курують тематичних пацієнтів, доповідають на щоденних ранкових зборах відділень клініки, приймають участь в клінічних обходах, відвідують операції. Щотижня проводяться кафедральні науково-практичні студентські конференції з мультимедійними презентаціями за результатами роботи відділень клініки з детальним аналізом (скарги, анамнез, дані обстеження пацієнтів, фото, анімаційні та відеоматеріали) найбільш показових клінічних випадків.

Проходження курсів за вибором, на наш погляд, допомагає студенту свідомо ствердитися у виборі майбутньої спеціальності.

Висновки: 1. Створення курсів за вибором мотивує студентів до вивчення матеріалу.

2. Онлайн-складова курсів дозволяє ефективно реалізувати теоретичну частину, адаптуючи навчальний процес до регламентованих критеріїв навчального навантаження.

3. Залучення студентів до підготовки матеріалів та виступів на щотижневих кафедральних науково-практичних конференціях дає змогу вдосконалювати аналітичне клінічне мислення, ораторську майстерність, адаптувати до майбутніх публічних виступів на конференціях.

Література

1. Закон України від 01.07.2014 №1556-VII "Про вищу освіту" (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / МОЗ України. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo.../zakoni.../65715.html>.

2. Мельничук Г. М. Пошук нових методів контролю якості опрацювання матеріалу для самостійної роботи студентів / Г. М. Мельничук, О. В. Базалицька, І. Р. Костюк, Н.